

VENÄJÄN JA ITÄ-EUROOPAN INSTITUUTTI

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2006-2009

1. TOIMINTA-AJATUS JA -YMPÄRISTÖ

2. MAAHANMUUTTAJIEN KIELEN JA KULTTUURIN TUKEMISEN PERIAATTEET

3. TAVOITTEET JA TOIMINTALINJAT TULOSALUEITTAIN

3.1. Seminaari- ja luentotoiminta

3.2. Kirjasto- ja tietopalvelu

3.3. Julkaisutoiminta

3.4. Muu toiminta

3.5. Henkilöstö

4. KEHITTÄMISSUUNNITELMA

5. MENOLASKELMA

1. TOIMINTA-AJATUS JA -YMPÄRISTÖ

Venäjän ja Itä-Euroopan instituutti on opetusministeriön hallinnonalaan kuuluva asiantuntija- ja palveluorganisaatio. Sen toiminnan tavoitteena on Venäjän ja muiden entisen Neuvostoliiton alueen maiden yhteiskunta- ja kulttuurielämän kehitystä koskevan tietouden lisääminen sekä maahanmuuttajien kotoutumista helpottavien monikulttuuristen arvojen edistäminen. Tässä tarkoituksessa instituutti harjoittaa Venäjää ja IVY -maita koskevaa kirjasto- ja tietopalvelua ja julkaisutoimintaa, tukee entisen Neuvostoliiton alueelta Suomeen muuttaneiden kieltä ja kulttuuria sekä seuraa ko. alueen maiden yhteiskunta- ja kulttuurielämää.

Instituutin toiminnan periaatteita ovat asiantuntemus, asiakaslähtöisyys, yhteistyöhakuisuus ja asiakkaiden tasavertaisuus. Oman tehtäväkenttensä näkökulmasta instituutti seuraa jatkuvasti toimintaympäristönsä muutoksia ja ottaa ne suunnitelmissaan huomioon.

Itäslaavilaisen kulttuuripiirin maat, ja erityisesti Venäjä, ovat Suomen tärkeitä yhteistyökumppaneita. Niiden sivistyksellisten ja yhteiskunnallisten olojen tuntemuksen tarve lisääntyy kansainvälistymiskehityksen myötä edelleen. Se, että monet näistä maista eroavat kulttuuriltaan ja yhteiskunnaltaan eurooppalaisista naapureistaan, lisää niitä koskevan tiedon tärkeyttä. Samalla Suomi -tietouden välittäminen Venäjälle ja Itä-Eurooppaan on tullut yhä ajankohtaisemmaksi.

Instituutin toimintaympäristöä ovat tuntuvasti muuttaneet entisen Neuvostoliiton alueelta saapuneet maahanmuuttajat. Heitä asuu Suomessa lähes 40 000. Tästä määrästä miltei puolet on asettunut pääkaupunkiseudulle. Venäjänkielisen väestön tulomuuton huippukautta oli 1990-luku. Lähivuosinakin maahanmuuton entisen Neuvostoliiton alueen maista ennakoidaan silti jatkuvan vilkkaana.

Suomen venäjänkielisen väestön kasvaessa sen koostumus on muuttunut mm. siten, että monikielisten henkilöiden osuus on supistunut. Tämä lisää maahanmuuttajien kotouttamistyöhön haasteita, koska kotoutumisen onnistuminen edellyttää yleensä riittävää kielitaitoa. Kaksikielisyyteen kannustavien arvojen edistäminen on keskeisenä elementtinä instituutin harjoittamassa maahanmuuttajien kieltä ja kulttuuria tukevassa toiminnassa. Vaikka tämä toiminta tapahtuu pääosin venäjän kielellä, se tähtää integroitumisen helpottamiseen lisäämällä maahanmuuttajien mielenkiintoa suomalaiseen kulttuuriin, yhteiskuntaan, suomalaisuuden historiallisiin ilmenemismuotoihin Venäjällä sekä tätä kautta myös suomen/ruotsin kieleen.

Koko toimintansa ajan instituutin kirjasto on tukenut venäjänkielisen väestön kulttuuria maassamme. Maahanmuuton lisääntyttyä tämä tehtävä on entisestään korostunut. Kirjaston käyttäjistä nykyisin jo kaksi kolmannelta on maahanmuuttajataustaisia. Yleisen venäjänkielisen kirjaston tehtävien ohella instituutin kirjasto palvelee jatkuvasti merkittävällä tavalla myös suomalaisen idäntutkimuksen tarpeita.

Venäjään ja Itä-Eurooppaan kohdistuvan tutkimuksen ja opetuksen edellytyksiä on maassamme viime vuosikymmeninä vahvistettu. Riittävää huomiota vaille on kuitenkin jäänyt alaan liittyvien kirjasto- ja tietopalveluiden kehittäminen. Itä-Euroopan tuntemuksen lisääminen edellyttää myös riittävää kirjastoinfrastruktuurin vahvistamista.

Instituutin ehdottomasti tärkein kehittämistehtävä on kirjastojärjestelmän automatisointi. Automatisoinnin myötä palvelut tulevat tehokkaammiksi ja laadukkaammiksi ja ne kyetään entistä paremmin ulottamaan pääkaupunkiseudun ulkopuolellekin. Täysipainoinen osallistuminen

opetusministeriön Venäjä-toimintaohjelmaan sisältyvään portaalihankkeeseen on mahdollista vasta kun instituutin kirjaston kokoelmatietokanta on automatisoitu.

Instituutin tuottama lisäarvo liittyy ensisijaisesti kirjaston oloissamme erinomaisiin ja pitkän ajanjakson kuluessa karttuneisiin kokoelmiin, venäjänkieliseen palveluun ja siihen, että se hoitaa sellaisia tietohuollon tehtäviä, jotka jäävät muiden toimijoiden työssä kokonaan tai suurelta osin huomiotta. Instituutti myös tuottaa sellaista ajankohtaista Venäjän kulttuurielämää koskevaa aineistoa, jota muut suomalaiset tiedontuottajat eivät tee.

Maahanmuuttajien kotoutustoiminta painottuu voittopuolisesti koulutus- ja sosiaalikeskeisyyksiin sekä työllistämisasiin. Instituutin tarjoamat kulttuuripalvelut, erityisesti sen palvelut lukutarpeiden tyydyttäjänä, tuovat siten kotouttamiseen oman lisänsä.

2. MAAHANMUUTTAJIEN KIELEN JA KULTTUURIN TUKEMISEN PERIAATTEET

Entisen Neuvostoliiton alueelta Suomeen muuttaneiden kieltä ja kulttuuria tukiessaan instituutti harjoittaa yhteistyötä viranomaisten, maahanmuuttajajärjestöjen, oppilaitosten ja muiden organisaatioiden kanssa.

Instituutti tarjoaa virikkeitä, toimintamahdollisuuksia ja tiloja. Maahanmuuttajien kulttuurisia tarpeita huomioivien perusedellytysten luomisen jälkeen toiminnan tulee kuitenkin rakentua pääasiassa venäjänkielisen väestön omatoimisuuden varaan.

Toiminnassaan instituutti tähtää suomalaisuuden kiinnostavuuden lisäämiseen ja kaksikielisyyteen kannustamiseen. Näiden ohella toimintaperiaatteena on myös avoimuus. Instituutin järjestämät tilaisuudet ovat maahanmuuttajien ohella avoimia myös muille kiinnostuneille. Tämä osaltaan helpottaa sosiaalisten verkostojen laajentumista ja integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

Pääosa entisen Neuvostoliiton alueelta Suomeen muuttaneesta väestöstä on kulttuuriltaan ja kieleltään venäläisiä. Kokonaisuus on kuitenkin monikielinen ja –kulttuurinen. Tämän vuoksi instituutti pyrkii toiminnassaan ottamaan huomioon muitakin ryhmiä ja edistämään etnistä suvaitsevuuksia tukevia arvoja mahdollisimman monilla eri tahoilla.

Maahanmuuttajatoiminnan yleiset suuntaviivat on määritelty ohjelmassa *Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin maahanmuuttajien kieltä ja kulttuuria tukeva toiminta*. Instituutin johtokunta hyväksyi sen lokakuussa 2002. Ohjelmaa on kuitenkin voitu toteuttaa vain vajavaisesti, koska siitä aiheutuvien toimenpiteiden kustannuksia ei ole voitu sijoittaa instituutille annettuun budjettikehykseen.

Mainittuun ohjelmaan sisältyy kirjastotoiminnan, seminaarien, koulutuksen ja venäjänkielisen julkaisutoiminnan aloihin kuuluvia tehtäviä. Ne liittyvät kiinteästi instituutin yleiseen toimintaan, ja niitä käsitellään lähemmin seuraavissa kohdissa.

3. TAVOITTEET JA TOIMINTALINJAT TULOSALUEITTAIN

3.1. Seminaari- ja luentotoiminta

Vuosien 2004-05 aikana instituutti selvittää maahanmuuttajille suunnatun seminaari- ja luentotoiminnan tarpeita sekä suunnittelee ja kokeilee käytännössä tällaisen toimintansa runko-ohjelman. Tämän jälkeen alkaa ohjelman varsinainen toteutus. Sen puitteissa järjestettävät tilaisuudet tähtäävät suomalaisen yhteiskuntaan integroitumisen helpottamiseen ja monikulttuuristen arvojen edistämiseen. Toiminta on pääosiltaan venäjänkielistä.

Saadun kokemuksen pohjalta seminaari- ja luentotoiminnassa voidaan nähdä seuraavat pääelementit:

- venäjänkielisiä maahanmuuttajia tai heitä erityisesti kiinnostavia teemoja (esimerkiksi kirjallisuus) käsittelevät laajajakot kansainväliset seminaarit, joita järjestetään 1-2 kertaa vuodessa;
- temaattiset luentosarjat, joilla voidaan käsitellä esimerkiksi kotoutumiseen liittyviä kysymyksiä, suomalaista yhteiskuntaa, suomalais-venäläisiä suhteita ja niiden historiaa sekä Suomea ja Venäjää yhdistävää kulttuuriperintöä;
- yksittäiset luento- ja keskustelutilaisuudet erilaisista ajankohtaisista aiheista mm. Venäjän kulttuuriin liittyen.

Kansainvälinen maahanmuuttajaväestön kysymyksiä käsittelevä seminaari ja kirjallisuusaiheinen tilaisuus on perusteltua järjestää parin vuoden välein. Kirjallisuustapahtumien järjestämisen puolesta puhuu lisäksi se, että venäjänkielisten maahanmuuttajien keskuudessa oma kirjallinen toiminta on vilkasta. Tilaisuudet, joiden yhteydessä maahanmuuttajakirjailijat voivat solmia kontakteja sekä Venäjällä toimiviin että suomalaisiin kollegoihinsa, tukevat tätä toimintaa.

Vuosittain järjestetään 2-4 venäjänkielistä temaattista luentosarjaa. Niiden kokoamisen yhtenä hankaluutena on se, että käytettävissä olevat luennoitsijat rekrytoituvat varsin pienestä joukosta. Näin on erityisesti silloin, jos luennoitsijalta edellytetään suomalaisen yhteiskunnan perin pohjaista tuntemusta. Muiden aihepiirien yhteydessä käytetään mahdollisuuksien mukaan myös Suomessa vierailmassa olevia asiantuntijoita Venäjältä. Suurelta osin tällaisten asiantuntijoiden varaan rakentuvat myös ajankohtaisille aiheille omistetut yksittäiset luonto- ja keskustelutilaisuudet.

Venäjän kielen kääntäjille tarkoitettu perinteinen seminaari järjestetään yhteistyössä yliopistojen venäjän kielen laitosten kanssa edelleen joka toinen vuosi, tämän TTS:n aikana vuosina 2006 ja 2008. Rahoitustilanteesta – mm. budjetin ulkopuolisesta rahoituksesta – riippuen instituutti voi järjestää myös muita seminaareja ja kulttuuritilaisuuksia.

Järjestelmällinen palautteen kokoaminen instituutin seminaari- ja luentotoimintaan osallistuneilta aloitettiin vuonna 2004. Kootusta aineistosta tehtävän yhteenvedon pohjalta seuraaville vuosille asetetaan konkreettisia tavoitteita mm. toimintaan osallistuvien määrän suhteen. Laadunvarmistuksen takaamiseksi ja vaikuttavuuden mittaamiseksi palautejärjestelmää kehitetään jatkuvasti.

Seminaari- ja luentotoiminnan yhteydessä syntynyttä materiaalia julkaistaan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan. Painopiste on verkkojulkaisemisessa.

3.2. Kirjasto- ja tietopalvelu

Instituutin kirjasto on Venäjän ja muiden IVY-maiden sekä Baltian tuntemuksen erikoiskirjasto. Kysynnästä ja resurssien rajallisuudesta johtuen Venäjä on kuitenkin ensisijainen kohdealue. Kirjaston käyttäjiä ovat tutkijat, virastojen, yritysten ja tiedostusvälineiden edustajat sekä maamme,

erityisesti Helsingin seudulla asuva venäjänkielinen väestö. Tarjoamalla Venäjältä ja muualta Itä-Euroopasta peräisin oleville lukemista ja palveluita heidän äidinkielellään kirjasto toteuttaa instituutin tehtävää tukea maahanmuuttajien kieltä ja kulttuuria. Kirjastoyhteistyö Maahanmuuttavien Nuorten Kotouttamisyhdistyksen kanssa on myös osa tätä toimintaa.

Alan tutkijat ovat edelleenkin tärkeä, joskaan ei suurin käyttäjäryhmä, jolle tarjotaan sekä perinteisiä kirjastopalveluita että tietopalvelua. Palvelun kysyntä jatkuu vilkkaana mm. siksi, että yliopistot ovat panostaneet huomattavasti alan opetukseen ja tutkimukseen. Myös Suomen Akatemialla on uusi ”Muuttuva Venäjä”-tutkimusohjelma vuosiksi 2004-2007. Kiinnostus venäjän kieleen ja kulttuuriin on laajaa. Tutkijat, opiskelijat sekä virastojen ja yritysten edustajat käyttävät eniten tietopalvelua hyväkseen.

Venäjänkielisen väestön edustajat ovat kirjaston suurin käyttäjäryhmä (n. 60 %) He haluavat sekä vapaa-ajan lukemista ja yleistietoa että entisen kotimaan uutisia niin internetistä kuin sanomalehdistäkin. Kirjasto tukee mahdollisuuksiensa mukaan myös Helsingin ulkopuolella asuvia maahanmuuttajia omakielisen kirjallisuuden saamisessa.

Kirjaston hankintojen painopiste on ollut yhteiskunta- ja taloustieteissä. Hakuteoksia ja sanakirjoja on hankittu kaikilta aloilta. Asiakaskunnassa tapahtuneiden muutosten vuoksi kulttuuria eri muodoissaan käsittelevän kirjallisuuden sekä kaunokirjallisuuden osuutta kasvatetaan edelleen. Venäjänkielisten koululaisten ja opiskelijoiden tarvitsemia eri alojen perusoppikirjoja hankitaan tukemaan oppimista vieraskielisessä ympäristössä. Kirjaston monografianimikkeistä 75 % on venäjänkielisiä. Venäjä säilyy uutuushankintojen pääasiallisimpana kielenä. Ukrainankielisen kirjallisuuden kysyntä on vilkastunut ja sen hankintaosuutta pyritään nostamaan nykyisestä 1 %:sta. Kirjasto laajentaa kokoelmiaan myös hankkimalla peruskokoelman CD- ja DVD-levyjä, jotka kuuluvat tänä päivänä oleellisesti suurta yleisöä palvelevien kirjastojen valikoimiin.

Instituutin kirjastoon tilataan Suomen suurin venäläisten sanomalehtinimikkeiden määrä. Jatkossakin sanomalehtikokoelmaa pidetään keskeisenä hankintakohteena. Vuosittain tilataan joko vaihtona tai ostamalla n. 50 nimikettä. Aikakauslehtinimikkeiden määrä pyritään pitämään ainakin nykyisenä. Kokoelmia kartutetaan pääosin ostamalla. Vaihtojen osuus on jyrkästi vähentynyt venäläisten kirjastojen huonontuneesta taloudellisesta tilanteesta johtuen. Instituutilla ei myöskään ole tarpeeksi omaa vaihtomateriaalia, vaan aineisto joudutaan ostamaan. Tällöin vaihto ei enää ole taloudellisesti mielekäästä.

Kirjaston hankintamäärärahoja olisi korotettava vuosittain 20 000 eurolla, jotta kirjasto voisi suoriutua sille asetetuista velvoitteista.

Kirjaston suurin haaste tällä TTS-kaudella on saada automatisoitu kirjastojärjestelmä toimimaan kaikilta osiltaan. Instituutin kirjasto on huomattava Venäjä-tiedon lähde Suomessa. On ensiarvoisen tärkeää, että sen kokoelmat saadaan näkymään myös opetusministeriön tuella rakennettavan Venäjä-portaalin kautta. Viimeistään vuoden 2006 alussa kokoelmatietokantaa voidaan ruveta päivittämään Linda-yhteistietokantaan, minkä jälkeen vanhat korttiluettelot poistuvat vähitellen käytöstä. Yhteistietokannan avulla kokoelmat ovat helposti käytettävissä, tiedonhaku on tehokasta ja ennen kaikkea palvelu paranee. Silloin suurimmat venäläisen kirjallisuuden kokoelmat ovat samassa tietokannassa. Kirjaston hankintayhteistyö Helsingin yliopiston kirjaston slaavilaisen kokoelman kanssa on ollut kiinteää jo vuosikymmenien ajan. Kokoelmat täydentävät toisiaan. Suunnittelukauden loppuun mennessä myös lainaus ja asiakasrekisterit on saatu osaksi automatisoitua järjestelmää.

Tietopalvelu on kirjaston keskeisimpiä tehtäviä. Tietopalvelun luonne on viime aikoina muuttunut tehden informaatioista tiedonhaun tekijöistä tietolähteiden konsultteja. Internetin käyttö tiedonhaussa on yhä keskeisemmällä sijalla. Informaatikon työssä verkkolähteiden hallinta ja jatkuva seuranta on tärkeää. Venäjä-tietopalvelun verkkoresurssien seurantaan kanavoidaan Russiainfo-portaalin kautta. Vuoden 2005 lopussa päättyy Integrum-tietokannan nykyinen käyttöoikeus. Integrumin tai vastaavan tietokannan käyttö tulee jatkossa turvata esim. kirjastojen muodostamalla konsortiolla.

Tietopalvelu pyrkii aloittamaan yhteistyön Suomi.fi-portaalin kanssa niin, että palvelu saataisiin ainakin osaksi myös venäjänkielisen väestön ulottuville.

Instituutin kirjaston kautta hallinnoidaan sukukansaohjelman kirjastoyhteistyötä. Kirjastolla on myös kiinteät suhteet moneen venäläiseen ja virolaiseen kirjastoon. Niiden kanssa on tarkoitus jatkossakin järjestää yhteisiä tilaisuuksia ja seminaareja.

Kirjasto luetteloi Suomessa julkaistun Venäjää ja Itä-Eurooppaa käsittelevän kirjallisuuden Pariisissa toimitettavaan ”European Bibliography of Slavic and East European Studies”-on-line-tiedostoon.

3.3. Julkaisutoiminta

Instituutti tähtää suomenkielisellä julkaisutoiminnallaan entisen Neuvostoliiton alueen maiden kulttuuria ja yhteiskuntaa koskevan tietouden lisäämiseen. Julkaistavaa materiaalia valittaessa ja sitä laadittaessa pidetään silmällä erityisesti sellaista humanistisia aloja koskevaa aineistoa, joka yleensä jää vaille riittävää huomiota muissa viestimissä. Venäjänkielisten julkaisujen tarkoituksena on lisätä Suomi-tietoutta. Julkaisutoiminnan kohderyhmiä ovat näin ollen yhtäältä IVY-maiden kulttuuri- ja yhteiskuntaelämän kehitystä seuraavat suomalaiset asiantuntijat, ja toisaalta Suomen venäjänkielinen maahanmuuttajaväestö sekä Suomesta kiinnostunut venäjää taitava lukijakunta maamme ulkopuolella.

Julkaisujen levikkiä on viime vuosina tehostettu siirtämällä niitä verkkoon. Tämän TTS:n aikana lisätään erityisesti venäjänkielisen verkkojulkaisutoiminnan osuutta. Temaattisesti sitä suunnataan entistä enemmän nykysuomalaisen yhteiskunnan kysymyksiin.

Vuosittain ilmestyvä *Studia Slavica Finlandensia* on instituutin pääjulkaisu. Sen laajuus on 200-300 sivua ja se julkaistaan teemanumeroina, jotka pääosin perustuvat instituutin järjestämien seminaarien aineistoihin.

Venäjänkielisessä Pietarissa ilmestyvässä kirjasarjassa *Finljandija v Rossii* on julkaistu Suomen historiaa, Suomen ja Venäjän suhteita sekä yhteistä kulttuuriperintöä käsittelevää aineistoa. Kirjasarjaa jatketaan, ja sitä suunnataan suomalaisen nyky-yhteiskunnan kysymyksiin. Tällöin teokset entistä paremmin tukevat venäjänkielisen väestön kotouttamista Suomeen. Kirjojen julkaisutiheys pyritään nostamaan tasolle kirja/vuosi.

Tämän TTS:n aikana instituutti jatkaa ja edelleen kehittää seuraavia verkkojulkaisujaan:

- *Kulttuuriuutiset*–verkkolehti, jota julkaistaan 3-4 viikon välein, ja jonka aineisto koostuu Venäjän ja IVY-maiden kulttuurin, tieteen ja opetuksen alojen uutisista;
- *Tiedonantoja ja katsauksia*–sarja, jonka numerot kertovat instituutin asiakaskunnalle alan ajankohtaisista tapahtumista ja kirjaston uutuushankinnoista;

- *Finljandskije tetradi*-sarja, joka on tarkoitettu erityisesti maahanmuuttajatoiminnan käyttöön.

Instituutti aloittaa tämän TTS:n aikana säännöllisen Suomen kulttuurielämää koskevien uutisten valikoinnin ja välittämisen *Komiinform*-tietotoimistolle verkossa julkaisemista varten venäjän kielellä.

Venäläisten henkilö- ja paikannimien suomenkielistä kirjoitusasua koskevien oppaiden julkaisemista jatketaan yhteistoiminnassa Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen kanssa. Yhteistyössä ulkoasiainministeriön kanssa jatketaan *Tutkimuksia pohjoisesta ulottuvuudesta*-sarjan julkaisemista.

3.4. Muu toiminta

Instituutti avustaa tarpeen mukaan viranomaisia Suomen ja Venäjän väliseen sivistykselliseen vaihtoon liittyvissä kysymyksissä. Instituutti seuraa erityisesti niitä kysymyksiä, jotka liittyvät vuonna 1992 solmittujen Suomen ja Venäjän federaation välisten suhteiden perusteita koskevan sopimuksen 9 ja 10 artiklojen ja Suomen ja Venäjän federaation välisen, yhteistyötä kulttuurin, opetuksen ja tutkimuksen alalla koskevan sopimuksen 4 artiklan piiriin.

Yhteistyötä Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen seuran kanssa jatketaan ja instituutti osallistuu myös seuran *Idäntutkimus* -lehden toimituskunnan työhön.

Yhteyksiä ja yhteistyötä kulttuurialalla toimiviin järjestöihin ja laitoksiin kuten Suomi-Venäjä Seuraan, M. A. Castrénin seuraan, Suomen Pietarin instituuttiin ja Suomen Venäjänkielisten Yhdistysten Liittoon pidetään jatkuvasti yllä.

Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen kanssa harjoitetaan venäjänkielisten nimien suomalaista kirjoitusasua koskevaa puhelinneuvonnan yhteistoimintaa.

3.5. Henkilöstö

Säästösyistä instituutissa on vuodesta 2003 lähtien pidetty täyttämättä yhtä virkaa; vuoden lopulla instituutin palveluksessa oli 15 henkilöä. Säästötarpeen edelleen jatkuessa yksi virka tulee lähiajat pysymään täyttämättömänä.

Instituutti siirtyy uuteen palkkausjärjestelmään vuonna 2005. Kokonaisuudessaan uuden järjestelmän kustannusvaikutukset toteutuvat tämän TTS:n aikana.

Erityisesti kirjaston ja sen yleisöpalvelujen ylläpito vaatii nykyisten henkilöstöresurssien tarkkaan ennakoitua käyttöä. Ajoittain tilannetta on voitu helpottaa työvoimatoimiston varoilla työskennelleiden henkilöiden avulla.

Vuodelle 2005 koulutukseen on budjetoitu 2 500 €. Instituutin nykyinen kehitysvaihe edellyttää selvää lisäpanostusta henkilökunnan osaamisen kehittämiseen (erityisesti atk-sovellutusten ja kirjastopalvelujen osalta). Tavoitteena on nostaa TTS:n aikana koulutukseen käytettävien varojen vuotuinen määrä 8 000 €:n tasolle.

Tämän TTS:n aikana 20 % instituutin nykyisestä henkilökunnasta saavuttaa eläkeiän. Eläkkeelle siirtymisestä ja mahdollisesti muista syistä aiheutuvan henkilökunnan vaihtuvuuden myötä tarkastellaan henkilökuntarakenteen vastaavuutta laitoksen tehtäväkentän kannalta.

4. KEHITTÄMISSUUNNITELMA

Instituutin kirjastojärjestelmän automatisoinnin suunnittelutyöt aloitetaan v. 2004.

Suunnitelmakaudella saatetaan työ päätökseen. Automatisointi edellyttää myös työpisteissä olevien koneiden uusimista ja asiakaspisteiden lisäämistä noin 10 000 €:n edestä, josta summasta osa tulee käytettäväksi suunnittelukaudella. Järjestelmän käyttöönottoon valmistauduttaessa ja sen käynnistymisvaiheessa tarvitaan kirjastohenkilökunnan koulutusta vuonna 2006 8 000 €:n arvosta.

Kirjastojärjestelmän ylläpitokustannuksiksi vuosina 2006-09 on arvioitu 16 000 €/vuosi. Nämä automatisoinnista johtuvat pysyvät kustannukset on lisätty vuosien 2006-09 perussuunnitelmaan. Samoin on menetelty myös atk-tekniikan uusimisen vaatimien vuotuisten 8 000 €:n kustannusten suhteen. Instituutti ei ole voinut noudattaa mikrotietokoneita hankkiessaan pitkäjänteistä ohjelmaa, ja sen käytössä oleva konekanta on enimmäkseen yli-ikäistä. Ainakin 1/5 työpisteistä (4-5 kpl) olisi TTS-kauden aikana voitava uusia vuosittain.

Keskeisenä kehittämistehtävänä on kirjaston kokoelmien kartuttaminen. Painetun materiaalin lisäksi kirjasto ei ole pystynyt hankkimaan digitaalista aineistoa, CD-levyjä ja online-tiedostoja, jotka ovat välttämättömiä nykyaikana niin tutkijoille kuin muillekin kirjaston käyttäjille. Aineiston karttuminen on vähentynyt vuosittain, koska hinnat ovat nousseet huomattavasti, mutta määräraha on pysynyt entisellään. On myös huomattava, että ulkomaalaiskirjaston hankinta-alaan ei kuulu venäjänkielinen kirjallisuus. Vuosittaisen lisärahan tarve kokoelmien kartuttamiseen on 20 000 €.

Suomen venäjänkielisen väestön integroitumista tukevan julkaisutoiminnan vahvistaminen ja Suomi-tietouden levittäminen Venäjälle vaativat vuositasolla arviolta 10 000 €:n lisärahoitusta. Tästä summasta 7 000 € on suunniteltu käytettäväksi kirjasarjan *Finljandija v Rossii* julkaisutiheyden nostaminen tasolle kirja/vuosi. Kehittämiskohteena on myös *Komiinform*-tietotoimiston kanssa harjoitettava yhteistyö Suomen kulttuurielämää koskevien uutisten välittämiseksi Venäjälle. Tähän toimintaan suunnitelmassa on varattu 3 000 €.

5. MENOLASKELMA

29.08.22 Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin toimintamenot (1000 €)

Vuosien 2006-09 perussuunnitelmakehystä pyydetään korottamaan 24 000 €:lla automatisoidusta kirjastojärjestelmästä ja atk-tekniikan uusimisesta aiheutuvien pysyväisluonteisten kulujen vuoksi.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	TA+LTA	TAE	TTS	TTS	TTS	TTS
Perussuunnitelma	885	790	814	814	814	814
Kehittämishankkeet			38	30	30	30

Kehittämissuunnitelmaan sisältyvät seuraavat muutokset

(1000 € verrattuna vuoteen 2004)

- Kirjastojärjestelmäkoulutus	8	-	-	-
- Kirjaston kokoelmien kartuttaminen	20	20	20	20
- Instituutin venäjänkielinen julkaisuohjelma	10	10	10	10